

Utbildningar i de nationella minoritetsspråken och -kulturerna 2019- 2023

UHR tar varje år fram statistik för utbildningar med koppling till Sveriges nationella minoriteter och/eller nationella minoritetsspråk på universitet och högskolor i Sverige. Här sammanfattas utbildningsutbudet och antagningsstatistiken för åren 2019-2023. Längst ner på den här sidan hittar du även en bilaga med tabeller över utbud, sökande och antagna per minoritetsspråk/kultur.

Utbildningsutbud

Den allra största delen av utbildningarna var fristående kurser. Majoriteten av utbildningarna, 82 procent, gavs på grundnivå. På avancerad nivå fanns endast utbildningar kopplade till de judiska, samiska och sverigefinska minoriteterna, samt utbildningar om de nationella minoriteterna generellt. Det var även utbildningar i finska/finsk kultur, jiddisch/judaistik samt samiska/samisk kultur som stod för merparten av utbudet. 43 procent av alla utbildningar utgörs av kurser i finska eller finsk kultur, 26 procent utgörs av utbildningar i jiddisch eller judiska kultur och 18 procent utgörs av utbildningar i samiska eller samisk kultur. Kurser i romani chib eller romsk kultur utgör 5 procent av utbudet och utbildningar i meänkieli utgör 3 procent av utbudet. Resterade utbildningar handlar om nationella minoriteter generellt.

I sammanställningen har utbildningarna grupperats efter vilken nationell minoritet eller vilket nationellt minoritetsspråk de har koppling till:

Finska och finsk kultur

Inom finska och finsk kultur finns utbildningar både på grundnivå och på avancerad nivå, med tonvikt framför allt på finska språket och litteratur. Finska är det enda av de nationella minoritetsspråken som har utbildning för modersmåls lärare på något svenskt lärosäte.

Jiddisch och judaistik

Inom denna kategori ryms förutom kurser i jiddisch även judarnas historia, judisk litteratur med mera. I jiddisch gavs utbildningar på grundnivå medan judaistik fanns både på grundnivå och på avancerad nivå.

Meänkieli

Fristående kurser i meänkieli gavs på A-nivå och nybörjarnivå. Det fanns inga kurser som handlade om tornedalsk kultur.

Romani chib och romsk kultur

Förutom utbildningar i romska (grunder i romani chib samt revitaliseringskurs i kaale-dialekten) gavs även utbildningar i den romska minoritetens och det romska språkets historia och nuvarande situation.

Samiska och samisk kultur

Förutom samiska språk fanns även utbildningar inom religionsvetenskap, urfolksstudier och samisk kultur. Kurser gavs i nordsamiska, sydsamiska och lulesamiska. Både nybörjarkurser och fortsättningskurser fanns representerade och det fanns utbildningar både på grundnivå och på avancerad nivå

Övergripande om nationella minoriteter

I utbildningsutbudet fanns också kortare fristående kurser som handlade om samtliga eller flera nationella minoriteter/minoritetsspråk i Sverige. Det fanns utbildningar både på grundnivå och avancerad nivå. Samtliga av dessa kurser gavs på distans.

Sökande och antagna

Sammanlagt har 17 475 personer sökt utbildningar i de nationella minoritetsspråken och -kulturerna under tiden 2019-2023. Flest sökande hade utbildningar i finska och finsk kultur med 45 procent. Därefter samiska och samisk kultur med 25 procent och jiddisch och judaistik med knappt 17 procent.

Bland de antagna var ungefär hälften 34 år och yngre och hälften 35 år och äldre. Störst ålderskillnad var det bland de antagna till kurser i romani chib och romsk kultur, där 67 procent av de antagna var under 34 år, samt i meänkieli där 60 procent av de antagna var 35 år och äldre. På de andra utbildningarna var det relativt jämt mellan de två åldersgrupperna.

En majoritet av alla antagna under tiden 2019-2023, 67 procent, var kvinnor. Minst skillnad mellan könen bland de antagna återfanns bland utbildningar i jiddisch och judisk kultur. Nästan exakt hälften var kvinnor och hälften män. Störst skillnad mellan könen var det i utbildningar i meänkieli, övergripande om nationella minoriteter respektive samiska och samisk kultur med 72-76 procent kvinnliga antagna.

Om statistiken

Statistiken baseras på data som finns i UHR:s statistikdatabas ASTA och som förts över från antagningssystemet. Utbildningar har inte viktats efter omfattning, utan har räknats som en utbildning oavsett om det är ett program eller en kortkurs.

Vissa utbildningar innehållande två minoriteter har räknats två gånger, exempelvis "Samisk, finsk och baltisk religion I", 7,5 hp, både under samisk kultur och sverigefinsk kultur. Andra utbildningar som inkluderar tre eller fler minoriteter har räknats med i statistiken gällande de nationella minoriteterna generellt, exempelvis Antiziganism i jämförelse med afrofofi, antisemitism, islamofobi och antisamisk rasism, 7,5 hp.

I den här texten är "sökande" personer som sökt före sista anmälningdag, "antagna" är personer som är antagna vid urval två.

Sökord som har använts

Judar: "judisk", "jiddisch", "judaistik"

Romer: "romsk", "romer", "romani"

Samer: "samisk", "samer"

Sverigefinnar: "finsk", "finland"

Tornedalingar: "meänkieli", "tornedal"

Övrigt: "minoriteter", "minoritetsspråk"

Judaistik, jiddisch	2019	2020	2021	2022	2023
Antal utbildningar	35	37	35	37	36
Grundnivå antal	27	31	24	28	30
Avancerad nivå antal	8	6	11	9	6
7,5 hp	20	23	20	22	20
15 hp	13	13	13	14	14
30 hp	2	1	1	1	2
Program antal	0	0	1	0	0
Högskolepoäng totalt	405	397,5	495	405	420
Sökande omgång 1	481	579	574	654	626
Antagna omgång 2	199	228	245	261	252
Kvinnor omgång 2	108	115	124	117	134
Män omgång 2	91	113	121	144	118
Ålder -34	99	127	93	113	114
Ålder 35-	100	101	152	148	138

2021: Masterprogram 120 hp

Romsk kultur, romani chib	2019	2020	2021	2022	2023
Antal utbildningar	6	7	6	10	9
Grundnivå antal	6	7	6	10	9
Avancerad nivå antal	0	0	0	0	0
7,5 hp	6	6	6	10	9
15 hp	0	0	0	0	0
30 hp	0	1	0	0	0
Program antal	0	0	0	0	0
Högskolepoäng totalt	45	75	45	76	67,5
Sökande omgång 1	72	79	76	157	107
Antagna omgång 2	71	113	78	127	48
Kvinnor omgång 2	38	64	44	89	33
Män omgång 2	33	49	34	38	15
Ålder -34	51	82	57	75	30

Ålder 35-	20	31	21	52	18
-----------	----	----	----	----	----

Samisk kultur, samiska	2019	2020	2021	2022	2023
Antal utbildningar	19	27	26	29	26
Grundnivå antal	17	22	22	25	24
Avancerad nivå antal	2	5	0	4	2
7,5 hp	9	12	11	13	10
15 hp	5	9	9	9	11
30 hp	5	6	6	7	5
Program antal	0	0	0	0	0
Högskolepoäng totalt	292,5	405	394,5	439,5	390
Sökande omgång 1	767	788	1159	866	867
Antagna omgång 2	297	374	525	433	478
Kvinnor omgång 2	212	281	390	328	375
Män omgång 2	85	93	135	105	103
Ålder -34	175	203	283	195	222
Ålder 35-	122	171	242	238	256

Sverigefinsk kultur, finska	2019	2020	2021	2022	2023
Antal utbildningar	53	59	58	67	63
Grundnivå antal	40	44	48	56	51
Avancerad nivå antal	13	15	10	11	12
7,5 hp	13	17	14	18	14
15 hp	21	24	25	30	28
30 hp	16	14	15	16	18
Program antal	3	4	4	3	3
Högskolepoäng totalt	1312,5	1447,5	1470	1485	1485
Sökande omgång 1	1214	1436	1548	1952	1761
Antagna omgång 2	407	503	666	965	982
Kvinnor omgång 2	254	319	462	695	640
Män omgång 2	153	184	204	270	342
Ålder -34	263	294	368	553	544
Ålder 35-	144	209	298	412	438

2019, 2022 och 2023: ett kandidatprogram i språk och översättning 180 hp, två masterprogram i litteratur- respektive språkkunskap 120 hp.

2020 och 2021: ett kandidatprogram i språk och översättning 180 hp, tre masterprogram i litteratur- eller språkkunskap 120 hp.

Meänkieli	2019	2020	2021	2022	2023
Antal utbildningar	5	4	4	4	4
Grundnivå antal	5	4	4	4	4
Avancerad nivå antal	0	0	0	0	0
7,5 hp	4	2	2	2	2
15 hp	1	2	2	2	2
30 hp	0	0	0	0	0
Program antal	0	0	0	0	0
Högskolepoäng totalt	60	75	75	75	75
Sökande omgång 1	185	179	224	135	147
Antagna omgång 2	54	142	180	123	122
Kvinnor omgång 2	40	96	143	94	98
Män omgång 2	14	46	37	29	24
Ålder -34	17	65	71	48	48
Ålder 35-	37	80	109	75	74

Det finns inga kurser i Tornedalsk kultur

Nationella minoriteter	2019	2020	2021	2022	2023
Antal utbildningar	1	3	3	9	8
Grundnivå antal	1	1	2	8	8
Avancerad nivå antal	0	2	1	1	0
7,5 hp	1	3	3	9	8
15 hp	0	0	0	0	0
30 hp	0	0	0	0	0
Program antal	0	0	0	0	0
Högskolepoäng totalt	7,5	22,5	22,5	67,5	60
Sökande omgång 1	35	41	80	378	308
Antagna omgång 2	13	21	30	235	221
Kvinnor omgång 2	6	15	23	171	172
Män omgång 2	7	6	7	64	49
Ålder -34	11	11	13	123	125
Ålder 35-	2	10	17	112	96